

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 8 του Οκτώβριου 1905 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 216

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΑΔΕΕ. ΠΑΛΛΗΣ. Γράμμα στην «Ακρόπολη».
ΕΡΜΟΝΑΣ. Το Τελώνιο (δήγμα).
ΝΙΚΟΣ ΒΕΗΣ. Ο Πουλολόγος (τέλος).
Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ. Στη Νύχια (μετάφρ. από τα Σαντοκρινικά).

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΜΠΥΣΗΣ. Ανέκδοτο ποίημα.
ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ. Κάποια ζητήματα.
Γ. ΖΟΥΦΡΕΣ. Οι χοροπαγάροι.
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ. Απάντηση στον «Ερμώνα».

Α. ΣΙΓΑΝΟΣ Το πρόγραμμα του Βασιλικού.
Ν. ΚΟΚΚΙΝΟΣ. Ο τελευταίος.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Ρήγας Γκόλφης.
Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Προάματα (Καινούρια Αστυνομία—Το Γεν. Δογιστήριο—Ο μαογαριασμένος Σακόραφος—Η Ψυχοφοβία της «Ακρόπολης»).

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΓΡΑΜΜΑΣΤΗΝ «ΑΚΡΟΠΟΛΗ» *

Φίλε Γαβριηλίδη,

Με ρωτάς πώς μου φάνηκε η πυρκαγιά των βιβλίων μου που τόσο γραφικά τη δηγγήθηκε ο συνεργάτης σου Timeson. Νά σου πω την αλήθεια, με λύπησε υπερβολικά. Όχι γιατί κάηκαν τα βιβλία· τα βιβλία κι' αν καούν, ξανατυπώνονται. Μήτε γιατί τάχα πειράχτηκε το φιλότιμό μου· όσο το έθνος δε με καίει τον ίδιο, το νομίζω κέρδος μου, αφού ως τώρα όσους ζήτησαν το καλό του, δλους τους έκαψε με κάποιον τρόπο. Άς πεθάνω εγώ το φυσικό μου θάνατο, και με φτάνει.

Ό,τι με λύπησε είναι το νόση ή φτηνοπαλικαριά. Όπως τον περιέγραψε τον καμαρότο ο Timeson, τότε βλέπω, θαρρώ, με στυλωμένα τα σκέλια σαν Κολοσσό της Ρόδος και μ' ακουμπισμένα τα χέρια του στη μέση—με την ίδια στάση σαν όταν άνοιξε το παράθυρό του ο Ταρταρίνος και φώναζε σε φανταστικούς ογτρούς «Έλατε δλοι, αν σας κοτάει!»—τότε βλέπω, θαρρώ, έτσι να καμαρώνει περηφάνια το κάψιμο του χαρτιού. Με λυπεί που τους έχουνε μάθει των παιδιών τέτλια φτηνοπαλικαριά οι οχλοκράτες κι' οι δημαγωγόι. Αν την έδειχναν Λεβαντινοί της Αθήνας ή ψεφτοδικηγόροι και ψεφτογιατροί ή ψεφτοδημοσιογράφοι σαν τον «Επο-

* Σημ. του «Νουμά». Το γράμμα του κ. Πάλλη στάλθηκε στην «Ακρόπολη» να δημοσιευτεί μα δε δημοσιεύτηκε.

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΠΑΝΘΑΣ ΧΟΡΙΝ

πα (μαλλιαρικά Πώπ), δε θα μ' έμελε· θάν τους καταφρονούσα. Με πικραίνει όμως όταν τη βλέπω σε νάφτες μας ή σε βουνήτους. Ήθελα αλλιώς να δείχνουν τα παιδιά την παλικαριά τους και την περηφάνια. Τους παίρνουν οι πολιτικοί το ψωμί της φαμίλιας τους, τους άναγκάζουν άπελπισμένοι να ξεμιτέβουνται για πάντα στην Αμερική, τους βυζαίνουν το αίμα τους, τους έκαναν μπαίγιο τ' ένομά τους σ' άνατολή και δύση κι' ως τότε κανείς τους δεν έχει το θάρρος και το φιλότιμο να σηκωθεί και νάν τους τρίψει την κασίδα. Σάν ταξιδέβω κάποτε στην Ελλάδα, πόσες φορές δε μου κλαίγονται οι χωρικοί τα χάλια τους και την άπελπισιά τους. Η άπάντησή μου είναι μια πάντα «Γιατί δεν άρπάτε τη μαναβέλλα νάν τους »σπάστε των πολιτικών τα κεφάλια που σας »ληστέβουν και σας ξεζουμίζουν;» Κι' ή δική τους πάντα ή ίδια «Τί θες να κάνουμε; τί μας »περνά από το χέρι με τους δυνατούς; φτωχοί »άθρῶποι είμαστε» και τα τέτλια. Έκει ήθελα τα παιδιά να δείξουνε μια στάλα θυμό και φιλότιμο· όχι να καμαρώνουν που (άντιστάσεως μη εύσης) κάψανε λίγο χαρτί.

Άφτό είναι το πρώτο που με λύπησε, και με λύπησε κατάκαρδα. Έπειτα κι' ένα άλλο, που για νάν το καταλάβεις πρέπει να σου δηγηθῶ το ιστορικό των βιβλίων. Σ' ένα νοσοκομείο εδῶ στο Λίβερπουλ, όπου είναι προσκολλημένη ή κυρία Παπαμόσκου, έφεραν άρρωστο άρκετά βαριά τον δλοστρόμπο ενός δικού μας

βαποριού· δνόματ'α δε λέω, επειδή σκοπός μου δεν είναι να τιμωρήσω. Η κ. Παπαμόσκου τούκανε συχνά συντροφιά, και συζητώντας μια μέρα μαζί του τα φοιχτά εκείνα ιστορικά του 1901 τότε ρώτησε, αν είχε περιέργεια να δει τη μεταφρασμένη Γραφή. Έπειδή έδειξε διάθεση, του πήγε ή κ. Παπαμόσκου ένα αντίτυπο, που το διάβασε εκείνος άχόρταγα δλόκληρο μέσα σε διδ μέρες. Όταν το πληροφορήθηκα, πήγα στο νοσοκομείο και του πρόσφερα μια Ίλιάδα με τον όρο πώς θάν την προσέξει. Η κ. Παπαμόσκου του ζήτησε ξάστερα-πράμα και γνωστό του—πώς τα βιβλία άφτά τα άποστρέφεται δλόκληρο το έθνος και τα κατατρέχει, πώς ίσως θελήσουνε νάν του τα ρήξουνε στο γαλό, όπως έτυχε μια άλλη φορά· και του ζήτησε το λόγο της τιμής του πώς, αν τα δεχτεί, θάν τα διαφεντέψει. Ο δλοστρόμπος έδωσε το λόγο του και δέχτηκε τα βιβλία—τη Γραφή και την Ίλιάδα. Όταν έπειτα με το καλό έγινε και γύρισε στο καράβι του, μου έγραψε πώς κι' άλλοι συντρόφοι μου ζητούσανε βιβλία· μαζί με το γράμμα του έλαβα και γράμμα από ένα μηχανικό, νομίζω, του βαποριού που με παρακαλούσε νάν του στείλω μερικές μας δημοτικές φυλλάδες. Τιμή μου άφτό το νόμισα μεγάλη (και παρηγοριά) κι' έστειλα διάφορα βιβλία, καθώς και παρακάλεσα τον Ψυχάρη και τον Έφταλιώτη να κάνουν το ίδιο. Στέλνοντάς τα όμως έγραφα του δλοστρόμπου και του θύμισα το λόγο του, κι' έλαβα την άπάντησή του πώς είναι Κεφαλλονίτης και πώς όταν Κεφαλλονίτης δώσει λόγο είναι τελιωμένα πράματα.

Άφτό λοιπόν είναι το άλλο που με πικραίνει βαθιά, το πώς ένας πατριώτης μου, και μάλιστα νάφτης, δε σεβάστηκε το λόγο του. Τους πατριώτες μου τους θέλω να σκοτώνουνται διαφεντέβοντάς τον. Κακό και ψυχρό που δεν τότε φύλαξε μαζί μου, όμως ύπομονή· μα τί να πεις που δεν τότε φύλαξε και με την κ. Παπαμόσκου, μια χαριτωμένη κυρία που με τόση καλοσύνη τούκανε τόσο συχνά συντροφιά στην άρρώστια του; Και πώς να μη λυπηθείς και να μην κλάψεις άκόμα; Άφτά τα παιδιά κάθε μέρα σκοτώνουνται μεταξύ τους για φύλλου πήδημα—για ένα κρομμύδι που λείει ο λόγος. Έπειτα, όταν είναι να φυλάξουν το λόγο του προς μια κυρία, να διαφεντέβουν, τι άγιο έχουνε σ' άφτό τον κόσμο—την τιμή τους—τα βλέπεις τόσο ψόφια κι' άδιάφορα. Άς ελπίσουμε κών πώς ο δλοστρόμπος κι' ο μηχανικός το είχαν άφίσει το καράβι, όταν στήθηκε ή πυρκαγιά, που βλέπω τη βρήκε τόσο παλικαρήσα και πατριωτικά ο κοσμογύριστος κ. Timeson.

Μα κοίταξε τώρα τί έτυχε άκόμη. Την περιγραφή του Timeson την πρωτοδιάβασα στην «Ακρόπολη». Λίγες μέρες κατόπι ένας φίλος